

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Poradnik dla Seniora Prawo

2021

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Szanowne Seniorki, Szanowni Seniorzy,

Jako Samorząd Województwa Pomorskiego niniejszym inicjujemy cykliczne wydawanie poradników skierowanych w szczególności do środowiska senioralnego, w formie publikacji edukacyjno-informacyjnych. Cykl rozpoczynamy od **Poradnika dla Seniora. Prawo**, stanowiącego zbiór artykułów zawierających rzetelną i aktualną wiedzę dotyczącą zagadnień o tematyce prawnej. Publikacja jest efektem wieloletniego doświadczenia Auterek opracowań (jako adwokatów oraz aplikantów adwokackich), a także współpracy osobami starszymi i rozeznania sygnalizowanych wątpliwości, pytań oraz potrzeb.

Pragniemy, aby upowszechnianie wiedzy z zakresu przysługujących Państwu praw, w tym między innymi praw konsumenta, oraz podnoszenie świadomości w obszarze korzystnego dysponowania swoim majątkiem, nie tylko ułatwiły podejmowanie trafnych wyborów, ale również zwiększyły poczucie bezpieczeństwa zarówno Państwa, jak i bliskich Wam osób.

Zachęcam do lektury, a następnie do korzystania z tej wiedzy w życiu codziennym, a także do jej upowszechniania, do dzielenia się tą wiedzą ze znajomymi i rodziną.

Pozdrawiam serdecznie,
Agnieszka Kapała-Sokalska
Członkini Zarządu Województwa Pomorskiego

Spis treści

Seniorze, nie daj się oszukać	5
Porównanie rękojmi i gwarancji	10
Wbrew utartemu schematowi: mądry Senior jednak przed szkodą	14
Darowizna – czym jest, jakie skutki wiążą się z jej dokonaniem, w jaki sposób można ją odwołać?	17

Katarzyna Adriańczyk, adwokat

Katarzyna Sikora, aplikantka adwokacka

Seniorze, nie daj się oszukać

Jeden telefon od oszusta, rzekomego policjanta, wnuczka, koleżanki, może zaważyć na całym Twoim życiu. Aktualny rozwój techniki powoduje, że coraz więcej ludzi pada ofiarą cyberprzestępców.

Wystarczy utrwalić sobie kilka podstawowych zasad, aby tego uniknąć. Najczęściej przestępcy oszukują nas, wykorzystując do tego telefon lub Internet, albo przychodząc do nas w najmniej oczekiwanym momencie...

Przykład 1

Pan Zygmunt ma konto internetowe w banku. Jest ostrożny, dlatego zawsze, dokonując operacji finansowych, korzystał ze swojego komputera. Tak stało się i tym razem. Bardzo się spieszył, musiał pilnie zapłacić zaległy rachunek za energię elektryczną. Podczas logowania (połączenia z bankiem) nie zauważył jednak, że strona startowa banku nie jest tą, na której zawsze się logował. Była bardzo podobna, jednak nie taka sama. Okazało się, że pan Zygmunt zalogował się na fikcyjną stronę

banku, po podaniu loginu i hasła z rachunku pana Zygmunta zniknęła kwota 100 000 zł. Osoba trzecia, wykorzystując jego wrażliwe dane, dokonała przelewu na rachunek bankowy na Malediwach.

Przykład 2

Z kolei pan Mariusz ma prawo jazdy od 30 lat. Zdarzało mu się, że otrzymywał mandaty za przekroczenie prędkości. W ostatnim czasie otrzymał sms z informacją, że przekroczył prędkość, zatem musi zapłacić mandat w kwocie 200 zł, inaczej sprawa zostanie skierowana do Sądu. W kolejnej wiadomości znajdowały się dane do przelewu. Po otwarciu wiadomości przestępca już miał pełen dostęp do jego wrażliwych danych i ukradł z konta wszystkie oszczędności pana Mariusza i jego małżonki.

Drugi rodzaj przestępstw dotyczy sytuacji bezpośredniego kontaktu z przestępcą. Klienci Kancelarii byli również bohaterami i takich historii.

Przykład 3

Pani Monika w zasadzie do tej pory nie wie, jak to się stało. Pewnego dnia zadzwonił telefon. Skontaktował się z nią człowiek podający się za funkcjonariusza policji i poinformował, że syn pani Moniki spowodował śmiertelny wypadek, potrafił człowieka. Aby uniknąć odpowiedzialności karnej konieczna była wpłata 100 000 zł policjantowi, który miał przyjść do pani Moniki. Do transakcji doszło pod blokiem, w którym ona zamieszkiwała. Już po przekazaniu pieniędzy okazało się, że nigdy do żadnego wypadku nie doszło, a pani Monika straciła wszystkie swoje oszczędności.

Przykład 4

Pana Adama natomiast odwiedził przedstawiciel firmy sprzedającej energię elektryczną. Poprosił go o podpisanie aneksu do umowy, a także o wpłatę 5000 zł z tytułu konieczności wymiany licznika. Pan Adam zgodził się i przekazał wspomnianą kwotę (którą dzień wcześniej pobrał z banku na komunię wnuczki). Po czasie okazało się, że był to oszust, nie było konieczności zawarcia umowy, a kwota 5000 zł nigdy nie została odzyskana.

Przykład 5

Pani Aldona to kolejna klientka Kancelarii - trafiła do niej w ubiegłym tygodniu. Chciała pomóc wnukowi, który dzwoniąc powiedział, że w związku z tym, że nie zdał egzaminu poprawkowego na studia, musi dodatkowo uiścić chesne w kwocie 9500 zł. Poprosił babcię o pożyczkę, a także oświadczył, że następnego dnia po pieniądze przyjdzie jego dobry kolega. Wnuk szczegółowo opisał wygląd kolegi, podał również jego dane. Następnego dnia pani Aldona wypłaciła z banku 9500 zł i o godz. 15.00 przekazała pieniądze koledze wnuka. Po powrocie do domu pani Aldona postanowiła zadzwonić do córki Zofii i powiedzieć jej, że pomogła wnukowi, bała się bowiem o dalszą edukację chłopaka. Córka uświadomiła pani Aldonie, że żadne pieniądze nie były potrzebne, wnuk ukończył studia dwa tygodnie wcześniej i chciał w najbliższym czasie przyjechać do babci z dyplomem.

Włodzieje wykorzystują naszą nieuwagę i rozkojarzenie, podszycją się pod stróżów prawa i tych, których kochamy. W każdym wymienionym wyżej przypadku przestępcy działali z zaskoczenia, wywołali w swoich ofiarach stres, panikę i strach.

Każdy nietypowy telefon jest podejrzany... Nawet jeśli jesteś przekonany/-a, że dzwoni Twój wnuk czy przyjaciel z prośbą o pieniądze – odłóż słuchawkę i weź trzy głębokie oddechy. Zanim cokolwiek zrobisz, zadzwoń do zaufanej osoby.

Jak więc ustrzec się przed przestępcami i nie dać się oszukać?

1. Staraj się korzystać z własnego sprzętu elektronicznego.
2. Nigdy nie podawaj swoich danych wrażliwych, takich jak PESEL, imię i nazwisko, adres osobom trzecim, nieznanym, które kontaktują się z Tobą i podają się za pracowników Banku, Policji, Straży Miejskiej, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i innych instytucji.
3. Nigdy nie loguj się na rachunek bankowy na prośbę obcej osoby do Ciebie dzwoniącej.
4. Nigdy nie przekazuj żadnych pieniędzy osobom, które przyjdą do Ciebie i podają się za pracowników/przedstawicieli Banku, Policji, Straży Miejskiej, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i innych instytucji.
5. Nigdy nie podpisuj żadnych dodatkowych umów na prośbę pracowników/ przedstawicieli firm, z których usług korzystasz bądź innych firm, które polecają Ci swoje usługi. Jeśli ktoś taki złoży Ci wizytę, poproś o pozostawienie umowy i powiedz, że skontaktujesz się z firmą, jeśli będziesz zainteresowany.
6. **W celu ustalenia, czy komuś z Twoich bliskich stało się coś złego i potrzebują Twojej pomocy, po prostu się z nimi skontaktuj!**

A co jeśli już doszło do przestępstwa, gdzie się udać po pomoc?

1. Przede wszystkim udaj się do placówek/firm organów, za których przedstawicieli podała się osoba, która się z Tobą skontaktowała.

Poinformuj o zdarzeniu. Jeśli utraciłeś środki z rachunku bankowego, niezwłocznie skontaktuj się z bankiem w celu zablokowania Twoich rachunków bankowych.

2. Skontaktuj się z najbliższą jednostką Policji i złóż zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Funkcjonariusz pomoże Ci w tym.
3. Pokaż dowody: połączenia telefoniczne, wiadomości sms, pisma. Nigdy nie usuwaj z telefonu/komputera/laptopa tych danych. To nic nie zmieni, ale może pomóc namierzyć sprawcę.
4. Powiedz bliskim o tym, co się stało!
5. Ostrzeż rodzinę i znajomych, nagłośnij sprawę!
6. I najważniejsze - zawsze kieruj się zasadą ograniczonego zaufania i dewizą - przezorny zawsze ubezpieczony!!!

Seniorze, pamiętaj przede wszystkim o tym, że:

1. Pracownicy banku nigdy nie dzwonią do klienta i nie proszą o logowanie się na rachunki bankowe.
2. Policja ani żadne inne służby nie wysyłają żadnych wiadomości sms, w których wzywają do zapłaty rzekomych mandatów czy innych zadłużeń.
3. Pracownicy firm dostarczających energię elektryczną, wodę lub inne media nie są upoważnieni do przyjmowania żadnych pieniędzy w zamian za podpisanie dodatkowej umowy, dopłaty do rachunków bądź spłaty zaległości.
4. Policjant nigdy nie zadzwoni do Ciebie z informacją, że masz przynieść pieniądze.

Przykłady można mnożyć. Każdy telefon o szybką wypłatę pieniędzy jest – co do zasady – podejrzany! Każdy! Zawsze więc kieruj się rozsądkiem! Nie jesteś w tym wszystkim sam!

Oliwia Likierska, adwokat

Porównanie rękojmi i gwarancji

Jeżeli okaże się, że zakupiona przez nas rzecz ma wadę, możemy skorzystać albo z gwarancji, albo z rękojmi. Czym różnią się obie instytucje i którą wybrać?

1. Gwarancja.

Gwarancja to nic innego jak dobrowolna deklaracja gwaranta, w której zobowiązuje się on, że w razie, gdyby sprzedana rzecz nie miała określonych właściwości, kupujący będzie mógł zrealizować wskazane w gwarancji uprawnienia. Zagwarantować można jakość przedmiotu (np. że pralka nie będzie wymagać napraw przez 10 lat od zakupu), jego trwałość (np. że talerze wykonano z nietłukącego się materiału) czy też użyteczność (np. że odplamiacz radzi sobie nawet z plamami z czerwonego wina). Gwarancji może udzielić dowolny podmiot – nie ma żadnych przeciwwskazań, by kilka podmiotów równoległe udzieliło niezależnych od siebie gwarancji na jeden produkt. W praktyce najczęściej gwarantem będzie producent lub sprzedawca.

Oświadczenie gwarancyjne powinno zawierać przede wszystkim nazwę i adres gwaranta oraz czas trwania ochrony gwarancyjnej, a także uprawnienia przysługujące kupującemu. Oświadczenie gwarancyjne może być sformułowane w dowolnej formie – byleby było

jasne i zrozumiałe. Zazwyczaj gwarancja przybiera postać oddzielnej „książeczki” lub wyodrębnionego postanowienia w umowie sprzedaży.

Jako że gwarancja zawsze ma charakter dobrowolny, gwarant co do zasady może swobodnie formułować treść zobowiązań, których się podejmuje, jak też ma prawo przewidzieć dodatkowe warunki wpływające na wykonalność gwarancji. Dopuszcza się więc uzależnienie skuteczności gwarancji np. od dokonywania w określonym czasie przeglądów w autoryzowanym serwisie (postanowienie to jest bardzo popularne w odniesieniu do samochodów) czy od dostarczenia reklamowanej rzeczy w oryginalnym opakowaniu. Również zakres uprawnień kupującego, jak i czas obowiązywania gwarancji może być różny w zależności od osoby gwaranta (inną gwarancję może dać producent, a inną sprzedawca) czy nawet podzespołu objętego ochroną (pewne elementy urządzenia mogą nie być objęte gwarancją). Zazwyczaj gwarancja udzielana jest na 1 rok lub 2 lata, ale zdarzają się gwarancje 10-letnie czy nawet dożywotnie. Nie jest również rzadkością ograniczanie gwarancyjnej odpowiedzialności do wad powstałych w zdefiniowany sposób (np. jedynie uszkodzenia wskutek przepięcia elektrycznego) z jednoczesnym zawężeniem uprawnień do skonkretyzowanych żądań (jak np. naprawa rzeczy, bez możliwości jej wymiany na nową).

2. Rękojmia.

Drugim uprawnieniem kupującego jest **rękojmia**. Rękojmia jest odpowiedzialnością sprzedawcy względem kupującego na wypadek, gdyby rzecz sprzedana miała wadę i gwarantowana jest w Kodeksie cywilnym. Pierwszą różnicą między rękojmią a gwarancją, jaka rzuca się w oczy, jest zatem fakt, że rękojmia jest uprawnieniem przyznany kupującemu niejako automatycznie i odgórnie przez przepisy prawa, ale tylko wobec sprzedawcy. Tymczasem gwarancja jest dobrowolnym oświadczeniem gwaranta, którym może być także inny podmiot niż sprzedawca.

Sprzedawca jest odpowiedzialny z tytułu rękojmi za wady fizyczne, które istniały w chwili wydania rzeczy nabywcy lub wynikły z przyczyny uprzednio tkwiącej w rzeczy sprzedanej, jeżeli wady te ujawniły się w ciągu 2 lat od dnia wydania rzeczy kupującemu przez sprzedawcę. Sprzedawca jest jednak zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedział o wadzie w chwili zawarcia umowy. Jeżeli zatem kupujemy kurtkę przecenioną z uwagi na uszkodzenie zamka błyskawicznego, które było nam wiadome, to uszkodzenie to nie podlega ochronie z rękojmi. Jeżeli jednak w tej samej kurtce ujawni się nieznaną w chwili zakupu wada (np. w domu odkrywamy, że podszewka jest podarta), to jak najbardziej będziemy mieć do czynienia z podstawą do realizacji uprawnień z rękojmi.

Uprawnienia z rękojmi są zróżnicowane. Kupujący może żądać naprawy wadliwej rzeczy albo jej wymiany na nową. Co do zasady sprzedawca ma obowiązek zrealizować takie żądanie w rozsądnym czasie bez nadmiernych niedogodności dla kupującego. Może on odmówić zadośćuczynienia żądaniu klienta tylko, jeżeli realizacja żądania kupującego jest niemożliwa (bo np. zakończyła się produkcja podzespołów) albo wymagałaby nadmiernych kosztów w porównaniu z drugim możliwym sposobem usunięcia wady (np. w sytuacji, gdy wąż przecieka tańszym i adekwatniejszym sposobem usunięcia wady jest wymiana samego tylko węża a nie całej pralki). Jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć również oświadczenie o obniżeniu ceny (a więc domagać się zwrotu części zapłaconej kwoty) albo odstąpieniu od umowy (co jest równoznaczne z rezygnacją z zakupu i koniecznością zwrotu rzeczy). Od umowy nie można odstąpić jednak wtedy, gdy wada nie jest istotna.

Warto podkreślić, że jeżeli kupujący zażądał wymiany rzeczy lub usunięcia wady albo złożył oświadczenie o obniżeniu ceny, określając kwotę, o którą cena ma być obniżona, a sprzedawca nie ustosunkował się do tego żądania w ciągu czternastu dni kalendarzowych od dnia złożenia reklamacji i dostarczenia rzeczy sprzedawcy (a nie od dnia przekazania rzeczy przez sprzedawcę do serwisu w celu dokona-

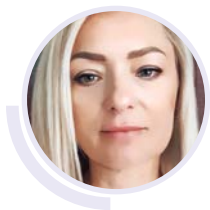
nia oględzin!), uznaje się, że żądanie zostało uwzględnione. Dzieje się tak automatycznie, niezależnie od późniejszych deklaracji i decyzji sprzedawcy.

3. Podsumowanie.

Z jednej strony rękojmia jest więc pewniejsza – wynika bowiem z regulacji ustawowych, których sprzedawca nie może wyłączyć czy zmienić na niekorzyść konsumenta.

W przypadku gwarancji zakres odpowiedzialności przedsiębiorcy i uprawnienia konsumenta określa samodzielnie gwarant, co może powodować, że będą mniej korzystne niż postanowienia ustawowe czy wręcz iluzoryczne. Nie musi jednak tak być – zdarza się bowiem, że gwarancja udzielana jest na okres dłuższy niż 2 lata, co oznacza, że ochrona gwarancyjna przekroczy czas obowiązywania ustawowej rękojmi.

Dlatego kupujący powinien skorzystać z tych uprawnień, które w konkretnym przypadku będą dla niego korzystniejsze, pamiętając, że wybór między gwarancją (jeżeli ją udzielono) a rękojmią (która zawsze przysługuje z mocy prawa) należy tylko i wyłącznie do klienta – sprzedawca nie może go narzucać.

Beata Zawadzka-Kowalczyk, adwokat

Wbrew utartemu schematowi: mądry Senior jednak przed szkodą

Nader często Seniorzy (choć nie tylko) padają ofiarą nieuczciwych sprzedawców. Przyjęło się, że w kontakcie z przedsiębiorcą, są tą słabszą stroną. Chcemy temu zapobiegać, dlatego tak ważna jest edukacja w zakresie przysługujących nam praw, w tym przypadku – praw jakie przysługują konsumentom.

Seniorzy bardzo często zapraszani są na różnego rodzaju prezentacje, podczas których w sprytny sposób zmanipulowani, nabywają przeróżne, najczęściej niepotrzebne produkty. Zaproszenia na tego rodzaju spotkania najczęściej przekazywane są drogą telefoniczną, ale również możemy znaleźć je w skrzynce pocztowej czy w lokalnej prasie. Po nabyciu produktu, najczęściej dopiero w domu, na przykład po konsultacji z kimś bliskim, okazuje się, że nie są one warte swojej ceny lub po prostu są nam nie potrzebne. W takiej sytuacji należy pamiętać o przysługującym konsumentowi prawie do odstąpienia od umowy. Przysługuje ono między innymi w przypadku zawierania umowy poza lokalem przedsiębiorcy, czyli sprzedawcy.

Przykład 1

Pani Bronisława została zaproszona telefonicznie przez bardzo miłą panią na spotkanie w miejscowym hotelu, podczas którego miała spotkać się z lekarzem i poznać naturalne me-

tody leczenia jej schorzeń. Podczas tego spotkania, zupełnie przypadkowo, odbyła się prezentacja sprzętu AGD, konkretnie wyciskarek do soków. Pani Bronisława, mimo iż należy do osób podejrzliwych i ostrożnych, tym razem nie zauważyła, że całe spotkanie zorganizowane zostało tylko w celu sprzedaży prezentowanego sprzętu. Nabyła wyciskarkę, ciesząc się z jej „atrakcyjnej” ceny. Po powrocie do domu, kiedy emocje spowodowane atmosferą opadły, stwierdziła, że wcale jej nie potrzebuje.

Co powinna zrobić Pani Bronisława? Niewątpliwie przysługuje jej prawo do odstąpienia od umowy. Jeżeli towar został zakupiony podczas spotkania zorganizowanego przez sprzedawcę, poza jego lokalem, konsument może odstąpić od umowy w terminie 14 dni – co bardzo ważne – bez podania przyczyny. Co do zasady z tego tytułu nie będziemy ponosić żadnych kosztów, poza ewentualnymi kosztami zwrotu rzeczy do sprzedawcy (np. za nadanie paczki).

Prawo do odstąpienia od umowy przysługuje również w przypadku zawarcia umowy na odległość, np. przez telefon.

Przykład 2

Pan Zygmunt, podczas rozmowy telefonicznej, zgodził się na zmianę swojej umowy abonamentu telefonicznego. Po kilku dniach kurier dostarczył dokumenty, jednak z ich treści wynikało, że Pan Zygmunt w rzeczywistości zawarł umowę z zupełnie nowym podmiotem, zupełnie nową umowę, na kolejny abonament telefoniczny.

W tej sytuacji Pan Zygmunt również ma prawo do odstąpienia od umowy, ponieważ została ona zawarta na odległość (przez tele-

fon). Tak jak w przypadku umowy Pani Bronisławy, zawartej poza lokalem przedsiębiorcy, obowiązuje tu termin 14 dniowy. Termin ten biegnie od udzielenia informacji o prawie odstąpienia od umowy. Jeśli jednak przedsiębiorca/sprzedawca nie informuje o tym prawie np. w przesłanych dokumentach, to wówczas termin ten zostaje wydłużony do 12 miesięcy.

Odstąpienia od umowy należy dokonać na piśmie. Stosowny formularz powinien być dołączony do dokumentacji zakupu, jednak jeśli go nie ma, wystarczy zachować formę pisemną, a w treści pisma zawrzeć: adres przedsiębiorcy (sprzedawcy), nasze dane adresowe, informację/oświadczenie o odstąpieniu od umowy, numer umowy, jej datę zawarcia, podpis i bieżącą datę.

Seniorzy powinni pamiętać, że w razie jakichkolwiek wątpliwości i problemów związanych z podobnymi sprawami, zawsze mogą zwrócić się do organizacji konsumenckich.

Infolinia konsumencka działa przy **Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów**. Porady udzielane są od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 18:00 pod numerem 801 440 220 i 22 290 89 16. W poszczególnych miejscowościach działają również miejscy oraz powiatowi rzecznicy konsumentów, którzy udzielają bezpłatnych porad prawnych w tym zakresie.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 1145);

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 134 ze zm.)

Agnieszka Kapała-Sokalska, adwokat

Darowizna – czym jest, jakie skutki wiążą się z jej dokonaniem, w jaki sposób można ją odwołać?

Jeżeli planujemy kogoś obdarować, warto wcześniej poznać zasady, którymi rządzi się umowa darowizny.

1. Darowizna to umowa.

Wbrew częstemu potocznemu rozumieniu pojęcia „darowizna”, jest ona umową, nie zaś aktem jednostronnym. Muszą w niej więc uczestniczyć dwie strony, które łączy wspólna wola. Po jednej stronie występuje darczyńca, który kosztem swego majątku zobowiązuje się przekazać na przykład dom, samochód lub inne przedmioty na rzecz drugiej strony, czyli obdarowanego. Oczywiście, zarówno po jednej, jak i po drugiej stronie umowy może występować kilka osób. Często w praktyce jest na przykład taka sytuacja, że rodzice obdarowują swoje dziecko lub dzieci.

Darowizna to umowa nieodpłatna, zatem darczyńca nie otrzymuje nic w zamian za świadczenie, które przykazuje obdarowanemu.

2. Niedostatek darczyńcy.

Przepisy wprowadziły jednak, o czym niewiele osób wie, pewien bardzo istotny obowiązek po stronie obdarowanego. Otóż, jeżeli darczyńca, po wykonaniu darowizny, popadnie w niedostatek, może domagać się od obdarowanego środków, których mu brakuje do utrzymania w zakresie jego usprawiedliwionych potrzeb. Obdarowany jest zatem obowiązany do takich świadczeń, ale – co istotne – tylko w zakresie jeszcze istniejącego wzbogacenia. Zawsze jednak można zwolnić się z obowiązku dostarczania darczyńcy tych środków, po prostu zwracając mu wartość wzbogacenia będącego skutkiem darowizny.

3. Akt notarialny.

Umowa darowizny, gdy dotyczy nieruchomości, bezwzględnie musi zostać zawarta w formie aktu notarialnego. W przeciwnym wypadku będzie nieważna. Zasada ta nie dotyczy rzeczy ruchomych i umowy obejmujące takie rzeczy nie muszą być zawarte w formie aktu notarialnego (i zwykle nie są).

4. Odwołanie darowizny.

Należy pamiętać, aby decyzję o przekazaniu w darowiźnie wartościowych przedmiotów majątkowych, w tym szczególnie nieruchomości, podejmować z zachowaniem dużej ostrożności, aby dobrze przemyśleć ten krok. Odwołanie darowizny możliwe jest bowiem jedynie wyjątkowo i często wymaga podjęcia działań czasochłonnych, kosztownych oraz niepewnych co do ich skutku.

Przyczyny **odwołania darowizny** są ściśle określone ustawowo i dotyczą sytuacji **bardzo wyjątkowych**. Jedną z nich jest **rażąca** niewdzięczność obdarowanego. Bardzo ważne jest tutaj pamiętać, że osoba uprawniona do odwołania darowizny może to uczynić tylko w okresie **roku**, licząc od dnia, w którym **dowiedziała się** o rażącej niewdzięczności obdarowanego. Po tym terminie uprawnienie do odwołania darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego wygasa.

Odwołanie darowizny pod względem formalnym polega na tym, że darczyńca składa wobec obdarowanego **oświadczenie na piśmie**, w którym poda, iż odwołuje darowiznę, a oświadczenie to dotrze do obdarowanego w taki sposób, że będzie on mógł zapoznać się z jego treścią. W przypadku darowizny nieruchomości samo złożenie oświadczenia nie spowoduje jednak, że własność „wróci” do darczyńcy. Obdarowany musi bowiem jeszcze przenieść tę własność z powrotem na darczyńcę w sposób przewidziany prawem, czyli **w formie aktu notarialnego**. Często jednak obdarowany nie chce takiej aktywności podjąć. Wówczas niemożliwy będzie szybki powrót do stanu sprzed darowizny. W takiej sytuacji, darczyńca, chcąc odzyskać własność nieruchomości, powinien złożyć **odpowiedni pozew do sądu**.

5. Darowizna i podatki.

Pamiętajmy, że przy umowach darowizny obdarowany może być zobowiązany do zapłacenia podatku. Przepisy przewidują jednak **kwoty wolne od podatku**, w pewnych sytuacjach umożliwiają też **skorzystanie ze zwolnienia**.

Warto wiedzieć, że członkowie najbliższej rodziny darczyńcy uzyskali nieograniczoną kwotowo możliwość zwolnienia z konieczności zapłacenia podatku od darowizn. Chodzi tutaj o tzw. „0” grupę podatkową, do której należą: małżonek, zstępni (np. syn, córka, wnuki, prawnuki), wstępni (np. matka, ojciec, dziadkowie), pasierb, rodzeństwo, ojczym, macocha.

Osoby te, nawet gdy przekroczą kwotę wolną od podatku, wciąż mogą skorzystać ze zwolnienia. Muszą jednak dopełnić ważnego obowiązku, tj. zgłosić nabycie przedmiotu darowizny właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego – **w terminie 6 miesięcy** od dnia powstania obowiązku podatkowego.

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

2021